

hvad jeg allerede tidligere har udtalt, at efter min Formenting, da vil den foreløbige Kalkule, der blev fremsat af mig paa dette Punkt om Kasseebeholdningens sandsynlige Størrelse ved Slutningen af dette Finantsaar, komme til at passe, Noget, jeg iøvrigt nærmere har gjort Rede for i en Skrivelse til Finantsudvalget i Anledning af Renten af Kasseebeholdningen, saaledes som den er opført paa § 9. Jeg antager imidlertid ikke, at det har været det ærede Medlems Hensigt med de foreløbige Bemærkninger, han gjorde, at ville indlede en vidtgaaende Diskussion paa dette Trin om den finantstielle Status i Ulmindelighed, og jeg skal altsaa ikke videre komme ind derpaa.

Krigsministeren (Bahnsen): Jeg har ganske vist ikke nogen Interesse af forlængere Diskussionen om Tillægsbevillingsloven videre i Dag, men jeg finder mig dog foranlediget til at gøre et Par Bemærkninger med Hensyn til Realiteten af det Hovedpunkt, som foreligger paa mit Budget, nemlig de 4,232,000. Jeg finder saa meget mere Anledning dertil, som ved forskellige Leiligheder, bl. a. ved Finantslovens første Behandling, enkelte Medlemmer have udtalt en meget stærk Kritik fra et militært-teknisk-taktisk Standpunkt af de Arbejder, der ere paabegyndte, ere under Udførelse, og hvortil denne Post her sigter. Jeg skal saaledes for at nævne et Exempel uden at komme langt ind derpaa gøre opmærksom paa, hvad det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Verg) udtalte under Finantslovens 1ste Behandling — det vil kunne ses i Folkethingstidenden Spalte 328. Samtidig med, at han i det Hele taget stærkt kritiserede Ministeriets Handlinger, kom han ind paa eksempelvis at fremdrage disse Fæstningsbygninger. Han siger: „Tag nu f. Ex. dette Fæstningsværken. Nu have de faaet dette nye Dannevirke omkring Kjøbenhavn, men der er jo intet Menneske, der tror, at det er en Fæstning“. Han fortsatte saa videre med Betragtninger over de Tårne, som kom op i Landet i 1864, da Dannevirkestillingen i saa høj Grad skuffede de Forventninger, man havde næret til den, Talen om de mange Tårer, der flød, og sammenlignede det, der nu er begyndt at bygges, med den uheldige Dannevirke-Stilling. Jeg maa for Resten gøre opmærksom paa, at Dannevirke ganske vist i 1864 har en mindre god Klang, men fra tidligere Tider kan det dog siges:

„Den har mangen Tårning holden,
Før den slet forfaldt.“

Altsaa for saa vidt kan man godt anstille en Sammenligning med Dannevirke. Det

var denne Kritik, der kom frem ved den nævnte Leilighed, som jeg dog vil sige et Par ganske korte Ord om. For det Første tror jeg nu, at det ærede Medlem ligesom mange andre ikke ret har Gyde til at kunne burdere, hvad en saadan Fæstning kan præstere, thi De kjende den jo ikke, have ikke villet ledsage mig derud, da jeg indbød Dem dertil, der var endog saa Nogle, der ansaa det for en Uforskammethed, at jeg indbød Dem; det gjorde mig ondt; jeg havde gjerne set Dem derude og forklaret Dem den. Deri ligger saa ogsaa, at jeg har Grund til at tro, at de ærede Medlemmer egentlig ikke have Duet aabent for den Betydning, saadanne Fæstningsværker allerede have, eller specielt disse have. Jeg skal her nævne et Par Tal til Sammenligning med Dannevirke og navnlig Fæstningsværkerne i 1864. Da Krigen stod for Døren ved Begyndelsen af Vinteren 1863, var der — disse Tal ere nævnte saa ofte — anvendt paa Dannevirke $\frac{1}{4}$ Mill. Kr., paa Fredericia omtrent $\frac{1}{2}$ Mill. og paa Dybbøl godt og vel 1 Mill. Kr., det var smaa Summer, naar man sammenligner dem med det, der er anvendt her. Naar disse Arbejder her ere fuldførte, er der anvendt omtrent 14 Mill. Kr., hvoraf 1 Mill. stammer fra den saakaldte frivillige Selvbefatning, og 13 Mill. fra Staten. Naar man nu sammenligner disse Arbejder med dem, der ere udførte i 1863, tror jeg, at Enhver maa sige, at dette betyder en hel Del mere, at der virkelig kan ventes et ganske andet Forsvar, naar der er anvendt 14 Millioner paa en Strækning, der, selv om vi tage Amager med, er høist 4 Mil. Den Gang var der til Dannevirke anvendt godt og vel 1 Million Kr. paa en Strækning af 11 Mil. Jeg tror derfor ikke, man skal tale saa meget om denne Sammenligning med Dannevirke, men man skal hellere sige, at det maaste en Gang kan blive et godt Dannevirke for vort Fædreland, det haaber jeg paa, og det tror jeg paa. Det er ganske vist, at naar man vil betragte det fra den fuldente Fæstnings Standpunkt, kan man naturligvis finde Meget at kritisere derved, men det har jo heller aldrig givet sig ud for en fuldendt Fæstning. Ærede Medlemmer vide jo meget godt, at til den fuldendte Kjøbenhavnske Befæstning skulde der omtrent medgaa 40 Mill.; og man kan selvfølgelig ikke for 14 Mill. faae det Samme som for 40 Mill.; men jeg mener, det er en god Begyndelse. Man har derved faaet udført det, som man har anset for det høist Nødvendige, det, som var uopsætteligt, har man faaet, og jeg vil haabe, at der, naar Forholdene blive gunstigere, kan være Tale om at gaa videre dermed, men hvor-